

AKTI I KRIJIMIT

“KONTRATA KOLEKTIVE E PUNES”

KAPITULLI

2

OBJEKTIVI I KONTRATES

KAPITULLI I DYTE

2. Objektivi i Kontratës

Shpjegimi i synimeve dhe qëllimit të kontratës, siç janë përmirësimi i kushteve të punës, rregullimi i marrëdhënieve të punës dhe mbrojtja e të drejtave të punonjësve

- 2.1. Objektivi i Kontratës Kolektive të Punës në hapësirën e të punësuarave që shërbejnë në Fushat e Inxhinierive (*për profesionet e rregulluara, të gjithsecilit individë/profesion*), është rregullimi i marrëdhënieve të punës, mbrojtja e të drejtave të punonjësve si edhe përmirësimi i kushteve të punës, si edhe në vijim krijimi i standardit unik për këtë hapësirë.
- 2.2. Akti Kolektiv Kontrata Kolektive e Punës përcakton kushtet minimale për të cilën çdo pale në një marrëdhënie pune, detyrohet ta zbatojë.
- 2.3. Institucioni i URDHRI INXHINIERI'VE NE REPUBLIKEN E SHQIPERISE, ka qëllim koordinimin dhe garantimin e vetë rregullimit të të drejtës së ushtrimit të profesioneve specifike, ka të drejtën dhe detyrimin për të menaxhuar zhvillimin e qëndrueshmërinë të;
  - a) Inteligjencës Profesionale të Disiplinave te Inxhinierive si edhe te nën disiplinave, por pa u kufizuar tek specialistet dhe nën specialistet plotësues.
  - b) Mbështetur në kapaciteti intelektual i njerëzve që kryejnë shërbime profesionale, të cilët karakterizohen nga perceptimi, vetëdija dhe vullneti i tyre, mbështetur mbi kualifikimet e përkatëse të çdo profesionisti.
  - c) Mbështetur në inteligjencën e profesionistit me nivelin e lartë të edukimit që posedojnë aftësitë njohëse për të mësuar, për të formuar koncepte, për të kuptuar, për të aplikuar logjikën dhe arsyen, duke përfshirë kapacitetin për të njohur modelet e kodit të vetë rregullimit, si edhe që kuptojnë idetë, planifikojnë, zgjidhin probleme, marrin vendime, mbajnë mend, si edhe që të përdorin gjuhën për të komunikuar me qëllim ushtrimin e profesionit të zgjedhur prej vetë atyre.
- 2.4. Objektiviteti i këtij Akti Kolektiv është rregullimi i marrëdhënies së punës me synim hartimin e një strukture që do të krijojë një ekuilibër të drejtë dhe të qëndrueshëm ndërmjet punëdhënësve dhe punonjësve, duke nënshkruar dhe siguruar të drejta dhe përgjegjësi të qarta për të dyja palët Punëdhënës dhe Punëmarrës.
- 2.5. Ky akt bazohet në parimet ligjore dhe praktika që respektojnë dinjitetin e punonjësve, mbrojnë interesat e punëdhënësit dhe garantojnë një ambient pune produktiv dhe harmonik.
- 2.6. Më poshtë janë elementet kryesore të rregullimit të marrëdhënies së punës:

a) ***Kontrata Individuale e Punës e Qartë dhe Transparente***

- i. **Përshkrimi i qartë i detyrave:** Punonjësit duhet të kenë një përshkrim të detajuar të detyrave të tyre për të shmangur keqkuptimet dhe për të vendosur pritshmëri të qarta.
- ii. **Termat dhe kushtet e punës:** Kontrata duhet të përmbajë të dhëna mbi orarin e punës, vendndodhjen e punës, kohëzgjatjen e kontratës (afatshkurtër apo afatgjatë), dhe detajet e pagesë (paga bazë, shtesat dhe shpërblimet).
- iii. **Afatet e pagesave:** Duhet të specifikohet mënyra dhe data e pagesës, duke garantuar një pagesë të rregullt dhe në kohë.

b) Respektimi i Ligjeve të Punës dhe Standardeve Ndërkombëtare

- i. **Respektimi i legjislacionit** kombëtar që rregullon marrëdhënien e punës, si për shembull orët maksimale të punës, pushimet vjetore, dhe përfitimet e punonjësve.
- ii. Marrëdhëniet e punës duhet të përputhen me standardet ndërkombëtare të **Organizatës Ndërkombëtare të Punës (ILO)** që mbrojnë të drejtat e punonjësve, sigurinë në punë dhe pagën minimale, ne referim te këtij Akti Kolektiv.

c) Siguri dhe Shëndet në Punë

- i. Punëdhënësi duhet të garantojë që vendi i punës është **i sigurt dhe i shëndetshëm**, duke përbushur standardet për mbrojtjen e punonjësve nga rreziqet fizike, kimike, etj.
- ii. **Trajnimet e rregullta të sigurisë** për punonjësit janë të rëndësishme për parandalimin e aksidenteve në punë.
- iii. **Pajisjet mbrojtëse** dhe masat parandaluese duhet të jenë të pranishme për punonjësit, sidomos në sektorë me rrezik të lartë si ndërtimi, prodhimi dhe transporti.

d) Dialogu Social dhe Marrëveshjet Kolektive

- i. **Dialogu social** midis punonjësve dhe punëdhënësve duhet të jetë i vazhdueshëm, për të zgjidhur çështjet që lidhen me kushtet e punës, pagesën dhe trajtimin e drejtë.
- ii. **Kjo Marrëveshje kolektive e punës**, ndërmjet Entit Publik Kombëtar dhe punëdhënësve, janë një mënyrë efektive për të rregulluar marrëdhëniet e punës dhe për të siguruar që interesat e të dyja palëve të merren parasysh.

e) Të Drejtat dhe Detyrimet e Punonjësve

- i. **E drejta për të pasur kushte të drejta pune**, pagesë të drejtë dhe trajtim të barabartë, pavarësisht nga gjinia, raca, apo moshë.
- ii. **E drejta për pushime:** Pushimet vjetore të paguara, pushimi i lehonisë, dhe pushime të tjera ligjore duhet të jenë pjesë e marrëdhënies së punës.
- iii. Punonjësit kanë përgjegjësinë për të kryer detyrat e tyre me përgjegjësi dhe profesionalizëm, duke respektuar **rregullat e brendshme të subjekti** dhe legjislacionin në fuqi, veçanërisht atë profesional.

f) Të Drejtat dhe Detyrimet e Punëdhënësit

- i. **E drejta për të menaxhuar** dhe për të kontrolluar proceset e punës në përputhje me objektivat e subjektit dhe për të mbikëqyrur performancën e punonjësve.
- ii. Punëdhënësi ka përgjegjësinë të sigurojë që të gjitha detyrimet kontraktuale dhe ligjore të respektohen, përfshirë **pagën, përfitimet sociale dhe sigurinë në punë**.

g) Sistemi i Drejtësisë Disiplinore

- i. **Politika e Disiplinës** duhet të jetë e qartë dhe transparente, me procedura të qarta për trajtimin e sjelljeve të papranueshme në vendin e punës.
- ii. Masat disiplinore duhet të jenë proporcionale me shkeljen dhe të respektojnë **parimin e drejtësisë**. Punonjësit duhet të kenë të drejtën të japin **shpjegime** dhe të kenë qasje në një proces ankimi.

h) Mekanizmat për Zgjidhjen e Konfliktëve dhe Ankesave

- i. **Mekanizmat e brendshëm (te subjekteve) për ankesat** duhet të jenë të qarta dhe të aksesueshme për të gjithë punonjësit. Çdo punonjës duhet të ketë mundësinë të paraqesë një ankesë pa frikë nga ndëshkimi.
- ii. Konfliktet duhet të trajtohen përmes **dialogut** dhe nëse është e nevojshme, përmes **Vlerësimit dhe Ekspertizës Teknike** ose **Arbitrazhit** (gjykata e punës), për të shmangur eskalimin e tyre në gjykata.

i) Politikat për Pushimin dhe Largimin nga Puna

- i. **Politika e largimit nga puna** duhet të jetë transparente dhe të respektojë ligjin, Kontratën Kolektive të Punës, duke ofruar **periudhë njoftimi** dhe **kompensim** në rast largimi të punonjësve.
- ii. Në rast **ristrukturimi** ose **reduktimi të vendeve të punës**, duhet të sigurohen mekanizma që garantojnë mbështetje për punonjësit, si **trajnimi për ri integrim** në tregun e punës ose kompensimi financiar.

j) Paga e Drejtë dhe Përfitimet Sociale

- i. **Paga e drejtë** është baza për një marrëdhënie pune të shëndetshme. Ajo duhet të jetë e bazuar në **mbi të drejtat dhe detyrimet, kualifikimet dhe përvojën** e punonjësit dhe të përputhet me **minimumin jetik dhe standardet e tregut**.
- ii. **Përfitimet sociale**, përfshirë **sigurimet shëndetësore, pensionet dhe kompensimet për aksidente në punë**, janë thelbësore për të siguruar mirëqenien e punonjësve.

k) Promovimi i Diversitetit dhe Përfshirjes

- i. **Promovimi i diversitetit** në vendin e punës dhe **mos diskriminimi** duhet të jenë parime të pandashme të marrëdhënies së punës. Punëdhënësit duhet të promovojnë **barazinë gjinore** dhe të ofrojnë mundësi të barabarta për të gjithë punonjësit, pavarësisht nga gjinia, raca, orientimi seksual apo aftësia e kufizuar.

2.7. Historiku i Modifikimeve

Rishikimi nr.	Data Efektive	Përmbledhje e modifikimeve